

В „Република“
излиза всѣка Сѣбота

Абонамента на „Република“ е въ прѣдплата.

За България:
за 3 мѣсеца 1 левъ
„ 6 „ 2 „
„ 1 година 4 „
За Странство:
за 6 мѣсеца 3 лева
„ 1 година 6 „

Абонирането става направо въ администрацията и при всички телегр.-почт. станции или при мѣстнитѣ настоятели и се смѣта винаги отъ началото на мѣсеца.

Неплатени писма не се приематъ.
Ръкописи не се връщатъ.

Единъ брой 10 ст.

РЕПУБЛИКА

ОРГАНЪ НА БЪЛГАРСКИТЪ РЕПУБЛИКАНЦИ

LA RÉPUBLIQUE

Organe des républicains bulgares

Обявления се приематъ

За единъ редъ гармондъ на IV стр. 15 ст. за пръвъ пжтъ и по 10 ст. на всѣки послѣдующъ.

За обявленията на I стр. — съ особно споразумѣние:

Сждеб. пристави плащатъ по 2 ст. на дума.

Всичко, що се отнася до редакцията и администратията се испраща на адресъ: Редакция в. „Република“ — Сливенъ.

Поржкости, неприятели съ стойността имъ, оставатъ безъ внимание.

Единъ брой 10 ст.

*** Всичко за народа и всичко чрезъ народа ***

Учитель по китара търси уроци. За споразумѣние — Редакция „Република“.

— Съобщаваме на г. г. абонатитѣ си, че настоящия брой испращаме само на прѣдплатившитѣ отъ тѣхъ.

Понеже слѣдъ 25-й брой абонамента на „Република“ ще бѣде увеличенъ на 5 лева за година, 2.50 за 6 мѣсеца и 1.50 за 3 м., то тия отъ г. г. абонатитѣ ни, които искатъ да получаватъ вѣстника ни по сегашната му цѣна, нѣка побързатъ и си прѣдплатятъ за второто полугодие.

Администрацията.

На * * *

Нимѣ, кажи, ти още си доволенъ,
Ти още си честитъ,
Когато той, той, братко, цѣлъ е боленъ,
Онеправданъ, убитъ?

Душата ти нимѣ я не смушава
На цѣлъ народъ плачатъ?
Ил' мислишъ, че все тѣй ще той прошава,
До гдѣ го съблчатъ?

Нимѣ въввъ тебъ тѣзъ тежкитѣ стенанья,
Тѣзъ непоносни дни,
Тѣзъ кървави сълзи, тѣзъ отчаянья,
Тѣзъ дългагъ рѣдъ злини

За всѣкога пакъ въ тебе ще замиратъ,
Ще ставатъ все на димъ
И отъ далечъ ще казвашъ за народа,
Че много е любимъ?

Не, братко, не!... тамъ гдѣ умира робътъ,
Тамъ гдѣ въ окови тлѣй,
Не гледа се да бѣде пѣленъ джебътъ
И сал' да се тлѣстѣй.

А трѣбва потъ, борба, гърди калени
За бой съ народний врагъ,
Защото днесъ не даромъ сме родени
Отъ тозъ народъ—сиракъ!

Че много сж тѣзъ, шо незнаятъ радость
Отъ мжки и тегла,
Отъ своята покрита съ черно младость,
Отъ участъта си зла!...

Сливенъ, 5 Юний 1899 год.

Д. Георгиевъ.

Сливенъ, 14 августъ 1899 год.

Едва ли нѣкога е изпѣвало така ясно и опрѣдѣлено въ съзнанието на българскитѣ граждани убѣждението, че българскиятъ князь е дошелъ въ България не за чернитѣ наши очи, не за да се прѣдаде на грижитѣ за бѣдащето на единъ младъ политически народъ, а за да се обогатява на гърба на каналиитѣ, да властвува като азиатски сатрапъ и да се удовлетворява съ положението на едно безцеремонно царствование, дѣто прищѣвкитѣ на едно развалено сърдце могатъ да се удовлетворяватъ безъ никакви прѣчки. До сега сжществуваша съмнѣния и колебания; мнозина вѣрваха, че не е толкова злата воля на княза, която спѣва естественото развитие на нашия политически животъ, а било незрѣлостта на държавнитѣ ни мжже, било други условия, които могатъ да се впишатъ въ наша вина. Тукъ задъ Стамболовъ, тамъ задъ Стоиловъ, истинскиятъ виновникъ на вжтрѣшнитѣ ни неджзи се скриваше прѣдъ погледа на българскитѣ граждани и тѣ не можеха да съзратъ ясно сжщността на злото. Но послѣднитѣ събития озариха блѣскаво задкулистнитѣ нишки на разиграваната у насъ комедия и надали остана вече най-вентъ българинъ, който да не вижда отъ дѣ изхождатъ и за кого се вършатъ всички правителствени золуми въ нещастната ни страна.

Разбра се вече, че конституционализъмъ нѣма да има и не може да има, не защото нашиятъ народъ не е узрѣлъ за него, както душманитѣ на неговата свобода тржбятъ на четире страни, а защото князътъ употребява всички усилия за да го компрометира и не иска по никои начинъ да върви по пжтя, шо народътъ му е начерталъ чрезъ конституцията. При такива условия твърдѣ естествено възниква въпроса: защо ни е князь? Ако князътъ не служи за гаранция на свободно управление, ако той не иска да съзнае ролята, която народътъ му е възложилъ да изпълнява въ политическия му животъ, а, напротивъ, си задава за цѣлъ да смажи конституцията, въ силата на която той е князь на страната, то ще бѣде величайша глупостъ народътъ да продължава да го държи и да му плаща въ ущърбъ на своето спокойствие и сжществуване. Законитѣ на една страна не сж създадени за нещастieto на тая страна, никои народъ, никое сжщество не подписва самоволно своята смъртъ. Заблужденията и

грѣшкитѣ сж възможни, но шомъ опитътъ покаже, че създаденитѣ за добро учрѣждения и наредби отиватъ противъ цѣльта си, обръщатъ се въ опасностъ и нещастие, то поправката става необходима въ интереса на самосъхранението.

Слѣдъ всички перипетии, които мина нашиятъ народъ въ кжсия периодъ на своето свободно политическо сжществуване, мжчно е да не се убѣдимъ въ зловрѣдността на княжеската длжжностъ. Тя е не само излишенъ товаръ за бюджета, но и опасностъ за правдинитѣ и свободата на гражданитѣ. Ний трѣбва да я унищожимъ, ако не искаме да се прѣвърне нашето отечество въ втора Сърбия. Провъзгласяването на републиката е, прочее, въпросъ за спасението на страната отъ държавно мракобѣсие и политическо опростаяване. Събитията го докараха по единъ неочакванъ начинъ като налѣжаше върховно срѣдство, чрезъ което веднѣжъ за винаги ще се освободимъ отъ глупоститѣ и каприцитѣ на безцеремонни князе, кандидати за тирани.

За осжществението на републиката не сж нуждни комплоти и прѣстѣпления, а систематическа подготовка и борба въ границитѣ на закона. Когато болшинството отъ интеллигенцията се проникне отъ необходимостта на републиката, когато българскитѣ избиратели изпратятъ въ Сърбието едно болшинство отъ републикански прѣдставители, когато въ всички политически манифестации републиканската идея си пробие пжтъ, когато по-голямата частъ отъ народа заяви чрезъ своитѣ депутати, че не иска чужденци да хазайничатъ въ страната му, тогава князътъ ще трѣбва да се подчини на волята на българскитѣ граждани. Не се ли подчини, толкозъ по-злѣ за него: той ще прѣнесе борбата отъ легална на нелегална почва, а тамъ вече историята ни е показала, кой надвива.

Нуждно ли е слѣдъ това да напомнимъ, че републиканската идея гигантски прогресира въ България не съ години, а съ недѣли, дни и даже часове, и че провъзгласяването на републиката въ бѣдаше нѣма да изненада никого, който слѣди внимателно развитието на работитѣ у насъ? Наистина, князь Фердинандъ мисли съ помощта на войската да постѣгне юзитѣ на своитѣ каналии, но въпросъ е доколко войската ще му остане вѣрна до край въ една Милановска авантюра. Той се много лъже, ако отъ заобикалящитѣ го висши военни лакеи сжди и за низшитѣ

редове на войската, а още повече за войниците. България няма да се изпотрѣпи самѣ за хатѣра на единъ чужденецъ. Сѣщо тѣй и смѣтката на тия, които подъ булото на патриотизъмъ проповѣдатъ желѣзна рѣжа въ управлението, прѣслѣдване на опозиционния печатъ, диви теории за митингитѣ и болшинството, е крива. Ако сме дѣйствително въ надвечерието на единъ прѣвратъ отъ горѣ, на една нова стамболовска епоха, то нашето прѣдсказване за едно близко осъществяване на републиканската идея у насъ ще се изпълни още по-скоро. Рѣжавицата е хвърлена, борбата е почната, пожарътъ заразява вече цѣло младо поколѣние: развѣзката не може да бѣде далече. А тя въ концѣ концовъ няма да бѣде въ полза на княза—нека не се самолъже.

Вжтрѣшенъ прѣгледъ.

На 11-й тогѣ тукашнитѣ опълченци отпразнуваха празника си, по случай на който пиха се много и различни наздравичи, обаче нито единъ отъ говорившитѣ не каза, въ какво се състои сѣщинската заслуга на тия шепи герои, паднали въ неравната борба по балканскитѣ височини, както и настоящата задача на останалитѣ живи нѣколкоина още тѣхни другари.

Опълченитѣ, както и поборницитѣ въобще, принадлежатъ къмъ революционата генерация на 70-тѣ години, главатарии и духовни водители на която бѣха Раковски, Любенъ Каравеловъ и Хр. Ботйовъ. Тоя, който е отблизо запознатъ съ идеитѣ и дѣятелността на тия велики наши революционери — учители, не може да се не възмути отъ царегодничеството и лакейничеството на нѣкой наши опълченци и поборници, които за почести, ордени и широкъ охаленъ животъ отдади сѣ подъ кирия на царе и князе и отдавна се търкалятъ въ праха на царскитѣ тронове и палати и, вмѣсто да продѣлжаватъ високо да дигатъ освободителното знаме на недовършената народна борба, която да строши окончателно и политически, и економически окови, тѣ биятъ отбой, като си въображаватъ, че мисията имъ е свършена. Не, братя опълченци и поборници, не! Ако сте били искренни ратници на родината си, вий трѣбва изново да застаните на постоветѣ си и начело на борбата, свѣтлата освободителна борба, да довършимъ дѣлото на революционното минало, като строшимъ и послѣднитѣ останки на политическото и економическо робство.

ПОДЛИСТНИКЪ

ЗАПИСКИТѢ НА П. КРОПОТКИНЪ.

„Избѣгването ми“

Прѣводътъ посвѣщавамъ на П. Папанчевъ и неговитѣ приятели, обожателитѣ на Руския царизъмъ. Безъ тѣхно съгласие.

Йор. Г. Данчевъ.

Петропавловска крѣпостъ.

Ето ме въ ужасната крѣпостъ, която въ течението на послѣднитѣ два вѣка е грабнала една голѣма частъ отъ руския животъ, и името на която не се произнася, освѣнъ съ низко шепнене.

Тукъ Петъръ I-ий измѣчи своя синъ Алекси и го уби съ собствената си рѣжа; тукъ княгинята Кара-Канова биде затворена въ една килия, която при едно наводнение се напълни съ вода, а мишкитѣ и плѣховетѣ се качаха по главата ѝ за да се спасятъ отъ удавяне; тукъ ужасния Минихъ мѣчеше своитѣ неприятели; тукъ Екатерина II-ра закопаваше живи тѣзи, които я упрѣкаваха, да е убила мѣждътъ си. Отъ епохата на Петъръ I-ий т. е. отъ 170 години, насамъ, лѣтописитѣ на тази маса камане, извадени отъ Нева срѣщу „Зимния дворецъ“, сѣ лѣтописитѣ на умъртвяването и на мѣчението на хора, заровени живи, осждени на бавна смъртъ или на полудеване въ уединението на една тъмна и влажна чорупка.

Тукъ почна мѣченичеството на Декемвристиѣ — първитѣ, които песмѣха да издигнатъ

Опозиционнитѣ вѣстници отбѣлѣзватъ дѣ да е си насилия по изборитѣ за окръжни съвѣтници. Види се, че властующитѣ не могатъ да живѣятъ безъ насилия и сопаджалкъ. Отъ день на день тѣ даватъ все повече доказателства за своето азиатско възпитание и управление.

250,000 лева сѣ били отпущнати на нашия „възлюбленъ господаръ“ за да си погуляе. Напраздно официознитѣ вѣстници се испотрѣпаха да опрѣвергаватъ това истинско извѣстие. И тѣй, додѣто хората гладуватъ и се чудятъ какъ да събератъ двата края въ тая усилна година, нашиятъ излишенъ товаръ се разхожда изъ Европа на народна смѣтка, а управницитѣ ни безъ никакво зачервяване му отпущатъ пари въпъ отъ цивилната листа. Ний прѣдлагаме, вмѣсто титулирането „свѣтлий княже“, да се въведе у насъ по-точното и съгласно съ дѣйствителността титулиране: „сѣжпий княже“.

Научаваме се, че нашето кметство се занимавало сериозно съ въпроса за докарване на чиста изворна вода въ града. Спорѣдъ смѣтката на едно отъ прѣдшнитѣ кметства, снабдяването на града съ вода няма да коштува повече отъ 200000 лева, ако се вземе водата отъ Аблановската курия. Мислимъ, че ще е по-добрѣ да се изучи колко ще коштува водата отъ Равна рѣка, която извира на връхъ Синитѣ камъне, отъ височина около 1100 метра надъ морското равнище. Ако разликата въ разноснитѣ е малка, прѣдпочитателно е да се докара тая вода, отколкото аблановската. Както ѝ да е, но снабдяването на града съ чиста вода и прѣмъхването на вадитѣ е въпросъ отъ най-налѣжаща нужда, понеже е свързанъ съ здравословното състояние на града. Кметството не трѣбва да губи никакъ врѣме, а да пристѣпи къмъ изучаването му за да се тури въ скоро врѣме въ изпълнение. Една частъ отъ сумата нужна за разноснитѣ може да се събере въ видъ на авансъ отъ гражданитѣ, които желаятъ да иматъ вода въ кѣщата си, а за другата да се потърси заемъ.

Въпроса за докарването на вода е свързанъ съ въпроса за планирането на града. Научаваме се, че това планиране, което е отдадено на прѣдприемачъ, прѣдставлявало сѣщата вавилония, каквато сѣществувала и сега въ града. Няма ли най-послѣ да се вразумимъ и да разберемъ, че градътъ се нуждае не отъ начупени улици и отъ безбройни кърми, а отъ истински планъ съ прави и дълги улици? Никой не изисква отъ кметството едно прибръзано прилагане на плана, достатъчно е само да сѣществувала единъ добъръ планъ черно на бѣло, отъ когото да се водятъ за постепенното поправяне на града. Обръщаме вниманието на нашето кметство върху тоя важенъ въпросъ. Ще се повърнемъ.

въ Русия знамето на републиканизма и унищожението на робството: слѣдитѣ на тѣзи герои, могатъ още да се намѣратъ въ московската бастилия. Тукъ бѣха затворени поетитѣ Рулеевъ и Шевченко, Достоевски, Бакунинъ, Чернишевски, Писаревъ и толкова други между най-добритѣ ни писатели. Тукъ Каракозовъ биде мѣчанъ и обѣсенъ.

Тукъ, негдѣ въ отдѣлението — полумѣсецътъ на Алексий — се намира още Нечайевъ, прѣдаденъ на Русия отъ Швейцария, като простъ криминаленъ прѣстѣпникъ; третиратъ го, обаче, като опасенъ политически прѣстѣпникъ и надали ще види нѣкога свѣтлина. Въ сѣщото отдѣление се намиратъ още двама или трима нещастници, които Александъръ II осжди на вѣченъ затворъ; прѣстѣпниците имъ, както казватъ, бѣше че сѣ научили извѣстни дворцови тайни, запрѣтени да се знаятъ отъ проститѣ смъртни. Единътъ отъ тѣхъ, който имаше дълга побѣляла брада, е билъ забѣлѣзанъ напослѣдкъ отъ единъ мой приятелъ въ таинствената крѣпостъ.

Всичкитѣ тѣзи сѣнки испѣкваха прѣдъ въображението ми. Обаче, мислитѣ ми се обрънаха най-много къмъ Бакунинъ. Слѣдъ 1848 г. бѣха го държали двѣ години вързанъ съ желѣза о стѣната въ една австрийска крѣпостъ, послѣ го прѣдадоха на Николай I, който го затвори тукъ. Обаче, когато смъртъта на Желѣзния царъ отвори слѣдъ осемъ години вратитѣ на килията му, той излѣзе по-веселъ и по-пълненъ съ сила, отколкото другаритѣ му, останали свободни. „Той е надвилъ на всички истѣзания, си помислихъ азъ, трѣбва и азъ да ги прѣживѣя; не искамъ да умра тукъ!“

Първото ми движение бѣше да се прибли-

Отъ сто и нѣколко десетки избиратели за училищни настоятели въ града ни, около петдесетъ сѣ били български цигани. Така щото съ увѣреностъ може да се каже, че избранитѣ училищни настоятели сѣ цигански избраници. Апатията на нашитѣ граждани докара работата до тамъ, че циганитѣ да се грижатъ за училищнитѣ ни работи. Срамъ!

Тия дни ни падна въ рѣцѣтѣ едно възвание отъ централното бюро на македонския революционенъ комитетски съюзъ, което кани всичкитѣ македонски организации, безъ разлика на националностъ, както и приятелитѣ на македон. дѣло, на конгресъ, на който да се дойде до едно съглашение между македонскитѣ борци азъ общи дѣйствия.

Ето споредъ тѣхъ „по—главнитѣ точки, които трѣбва да легнатъ въ основитѣ на македонското революционно движение, върху които трѣбва да си гради освобождението и съ които конгреса ще трѣбва да се занимае“:

1. Отъ вилаетитѣ Солунски, Битолски, Скопски и Одрински, да се образува една федеративна република, абсолютно независима отъ Турция;

2. Управлението на федерацията се възлага на изборенъ съвѣтъ, въ който всички окръзи, или кантони, да бждатъ прѣдставявани съ равно число гласове, независимо отъ числеността на населението имъ, или отъ каквито и да било други причини.

3. Кантонитѣ, съставляващи тази федерация да бждатъ съвършено самостоятелни и независими въ уредбата на своитѣ мѣстни работи; мѣстна законодателна и изпълнителна властъ.

4. Воененъ нейтралитетъ на федерацията; гражданска страна за мѣстни нужди, която по численостъ да не надминава 1/2 0/0 на възрастното мъжко население. гражданска милиция, ако е необходима.

5. Пълна равноправностъ между гражданитѣ на отдѣлнитѣ кантони; всеобщо избирателно право; референдумъ; пропорционална избирателна система; подоходенъ прогресивенъ налогъ. Отсъствие на всѣкаква цензура, свобода на убѣжденията, словото и събранията; абсолютна неприкосновеностъ на жилищата.

6. Избираемостъ на административнитѣ и сѣдѣйски кантонални и федеративни чиновници;

7. Свободни търговски сношения между кантонитѣ.

8. Официаленъ езикъ въ отдѣлнитѣ кантони ще бжде говоримиятъ отъ болшинството на мѣстното население; официални езици за федерацията да се избиратъ три отъ най-много говоримитѣ, като всѣки служащъ ще избира единъ отъ тѣхъ за официални сношения.

9. Учебното дѣло се прѣдоставя на грижитѣ на респективнитѣ общини; а църковното на самитѣ граждани.

10. Общия федеративенъ приходенъ бюджетъ ще се опрѣдѣля отъ извѣстенъ процентъ върху приходитѣ на отдѣлнитѣ кантони, отъ митническитѣ падежи и отъ тия на срѣдствата за съобщение: пощи, телеграфи и желѣзници, които ще бждатъ подъ грижитѣ на федер. свѣтъ.

11. Прѣдсѣдатель на федерацията да се избира чрѣзъ непосредствено гласоподаване съ мандатъ 5 години.

Ние сме напълно съгласни съ възгледитѣ, прокарани въ въпросното възвание и желаемъ всички македонски ратници да се проникнатъ отъ тѣхъ. Да, само възъ основа на горнитѣ 11 точки могатъ да се примиратъ противорѣчивитѣ интереси на българи сърби и гърци.

Прочее, да живѣе републиканска Македония!

жа до прозореца; той бѣше толкова високо поставенъ, щото, макаръ и да си простирахъ много рѣжката, не можахъ да го стигна. Той бѣше едно отворение дълго, тѣсно, издѣлано въ стѣна, дебела петъ крака, една желѣзна мрѣжа и една двойна желѣзна рамка, изпълнена съ по-ситна мрѣжа. На десетина метра отъ прозореца видѣхъ външната стѣна на крѣпостта, доста дебела, и на края ѝ можахъ да различа една стара караулница. Като погледнахъ на горѣ, виждахъ едно малко жгълче отъ небесния сводъ.

Азъ разгледахъ внимателно отдѣлението, въ което трѣбваше да живѣя години, числото на които никой не можеше да опрѣдѣли. Положението на високия куминъ на хотела „de la Monnaie“ ми позволи да опрѣдѣля, че се намирамъ въ севѣро-западния жгълъ на крѣпостта, въ бастиона който се намира при Нева. Обаче, зданието, въ което бѣхъ затворенъ, не бѣше сѣщия бастионъ, но това което въ укрѣпленията наричатъ редюитъ — малко здание, на два етажа, издигнато малко по-високо отъ стѣнитѣ на бастиона и въ което се прѣдполага да сѣ държа два рѣда топове.

Стаята ми бѣше назначена за единъ голѣмъ топъ, а прозореца ми да бжде стрѣлница, мазгалъ. Слънчевитѣ лѣчи не дохождаха даже и прѣвъ лѣтото. Бѣха турили единъ желѣзенъ креватъ, една маса и едно буково столче. Подътъ бѣше покритъ съ пѣстра пластина а стѣнитѣ облѣпени съ желта книга. Обаче, за да не се чува въ другата сѣбдна стая, книгата не бѣше залепена на самата стѣна, но върху конопено платно, истегнато и то върху телена мрѣжа, задъ която пѣкъ се намираше единъ пластъ отъ пластина и задъ тази пластина най-послѣ се намираше камената стѣна.

Въ отдѣлението се намираше единъ уми-

Пловдивскитѣ поборнико—опълченско и македонско дружества сѣ взели похвалната инициатива да се отслужи утрѣ на 15-й того въ Копривница панахида надъ коститѣ на пламенния революционеръ—апостолъ и борецъ за свободата—Тодоръ Л. Каблешковъ, въ който случай тѣ сѣ распратили на всѣкъдѣ възвания съ програмата на тържеството, сѣ които канятъ всички сѣратници, и другари на Каблешковъ, както и всички родолюбци да взематъ участие въ тържеството.

Въ дни на унииние и убийствено тѣга, нека чувствуването памятьта на най—виднитѣ ни и заслужили дѣйци ни пробуди отъ летаргията, нека се стрѣснемъ и огледаме около си. Нека примѣрѣтъ на апостолитѣ революционери да окуражи и ни вдѣхнови съ по голѣма енергия и мощъ да видимъ борбата съ новитѣ български тирани и мѣдителни, които го твоятъ да оковатъ народа ни въ още по тѣжки окови — оковитѣ на економическото робство.

Злото расте.

„Злото расте, казва в. Сливенъ въ брой 257-й отъ 7-й Августъ, едно общо негодуване, една болѣзненостъ въ душитѣ, една тѣгота, едно отчаяние... Нѣмота, гладъ, бѣднотия, а въ сѣщото врѣме страшно роптане противъ княза, противъ династията и противъ всичко князово... *Всички стрѣли сѣ насочени противъ короната;* (к. н.) княза е виновенъ, казватъ, за всички злини въ България“. И като признава отечествеността на дѣлгъ като публицистъ, който го кара да анализира положението, прибавя: „Не ще съмнение, че прессата е тѣлкователъ на общественото мнение, *тя е изразъ на народното настроение*“ (к. н.) И слѣдъ това почна своя „*изразъ на народното настроение*“ съ който изпълва цѣла колона и половина, безъ ний да срѣщнемъ и най малкия *изразъ*, прокламиранъ така свободно по горѣ. Всяко се състои въ хвалба и натъквания. Като говори за Стоилового властвование, за славното врѣме, въ което редактора му Папанчевъ, се разполагаше съ сѣдбата на слабитѣ чиновници, раздаваше градскитѣ имения на свой мекерета и др. подобни ниски дѣла; и за да испъкне по-релефно тази хвалба, той се възмущава отъ дѣно на и безъ туй умърсената си душа, за беззаканията на новото правителство, безъ да съзнава, че новото правителство почти въ нищо не е измѣнило стоиловата политика.

И може ли човѣкъ да замълчи факта, че Стоиловъ по нищо не се отличава отъ Грекова или Радославова, а даже надмина много повече

„вътрешното убѣждение“ на Стамболовъ? Не бѣше ли Стоилового прѣдставителство, което отпущаше по милиони златни левове на този сѣщи князь за пѣтни, по Цариградъ, Москва, Петербургъ и др., на когото и сегашното правителство отпуща? Не бѣше ли Стоиловъ, който за султанскитѣ подараци, за табакерии и сакети атове, продаде индустрию на Македония и нейното освобождение? Не Стоиловъ ли донесиа или остави да досасипатъ, доста много сасипаната вече отъ Стамболова, България? Не „политическия тактъ и умѣлото управление на г. Стоиловия кабинетъ“ ли докараха България до това плачевно положение? Не Стоиловъ ли направи първия актъ за народно заробване отъ нѣмскитѣ, толкова умразни нему, банки? А Грековъ, за да не падне по долу отъ него продаде, като една крадена вѣщъ, интереситѣ на българския измѣченъ народъ. И не бѣше ли този П. Папанчевъ, който обгради този князь, отъ досеганията на това „народно настроение“, съ своя памѣтенъ „законъ за печата“?

Каква шарлатания!

Каква папанчевщина!

Ние не сме противъ тѣзи, които съвѣстно критикуватъ обществени дѣла; гражданска длѣжностъ е на всѣки да се интересува за тѣзи дѣла; да отдѣля добритѣ, отъ лошитѣ. Но е грѣмъ за тѣзи, които прѣзъ възхваляватъ, а днесъ сѣ ги вършили и сѣ ги възхваляватъ, и не сме противъ тѣхъ, само за това, защото не сѣ сега тѣ, които ги вършатъ.

И може ли да има по-голѣмъ политически развратъ отъ този? в. „Сливенъ“ признава „*че прессата е изразъ на народното настроение*“, и като казва, криво-лѣво, това настроение съ голѣмо прѣдпазване, прибавя: „Настригаме короната, не сме антидинастици... Разбира се че не сте! Когато едни хора се надѣватъ и желаятъ да дойдатъ на власт, по единственото благоволение на княза, макаръ и противъ волята народна, нѣма съмнение, че такива хора ще „почитатъ короната“, защото *тя*, и само *тя*, ще ви тури на власт, за да грабите народниятъ потъ; вие само на *нея* се надѣвате; *тя* е вашата подпора—спасителка. Вие и всички като васъ, плюятъ и сѣплютъ на „общественото мнение“, на „народното довѣрие“ — думи на които отдавна сте забравили смисълъта и значението.

Напоследѣкъ ще си послужимъ съ думитѣ на в. Сливенъ: „политическиятъ развратъ е достигналъ до гибелни размѣри, и че свободата и бѣдацето на страната ни се заплашватъ отъ този развратъ“, като прибавимъ съ съжаление, че самия в. „Сливенъ“ е единъ отъ пропагандиститѣ, както вижда читателтъ, на този политически развратъ.

Данчевъ.

300-та крѣга необходими. Трѣбва да се разхождамъ бързо; но за да избѣгна, да не ми се завие свѣтъ, трѣбва да се обръщамъ полека и всѣкога въ противоположна, на първата посока. Между това, два пѣти прѣзъ день ще правя гимнастика съ тежкото си столче“. Въртѣхъ го като търкало, научихъ се да го подхвърлямъ отъ една ръка въ друга, прѣзъ главата си, задъ гърба си, между краката си.

Нѣколко часа слѣдъ затварянето управителтъ ми прѣдложи книги за четене, между които намѣрихъ една стара, позната менъ, първиятъ томъ отъ руски прѣводъ на „*Физиологията*“ отъ Georges Gewes. Поискахъ си книга, мастило и перо, но получихъ отказъ. Мастило и перо сѣ нѣща съвѣмъ забранени въ една крепостъ, освѣнъ ако се има позволение отъ императора. Азъ страдахъ отъ тази насилствена безработица и почнахъ да съчинявамъ въ свободното си време издѣлѣния за историята на руския народъ, взети изъ руската история, нѣщо като *Des Mysteres du Peuple* на Евгений Сю. Съчинихъ основата, диалозитѣ и се мѣчахъ да науча всичко, отъ началото до края. Всѣки може да сѣди, колко такава една работа щѣше да умори умътъ ми, ако продължавахъ още нѣколко мѣсеца.

Но когато ми Александъръ измолилъ перо и мастило зарадъ менъ. Единъ прѣкрасенъ день ме качиха въ една кола, придруженъ отъ единъ георгиевски жандаринъ, нѣмъ, и ме заведоха въ третия секция, гдѣто ми позволиха да се видя съ брата си въ присѣдствіето на двама офицери на жандармерията.

Александъръ се намираще въ Цюрихъ, когато ме арестуваха. Още отъ младина той го-

Уважаемый Господине Редакторе,

Моля бѣдѣте добри да дадете мѣсто въ единъ отъ броеветѣ на уважаемия Ви вѣстникъ на тѣзи ми нѣколко реда.

По митинга, станала въ г. Ямболъ, на 27 м. м. по случай прѣдстоящитѣ тогава въ тоя градъ общински избори, нѣкой си господинъ публикува въ Вашия, а така сѣщо и въ „Работнически вѣстникъ“ нѣкои свѣдения, въ които спомѣнува и за мене, и ми приписва работи, които трѣбва да е изсмуквалъ изъ прѣсти. Така, той казва, че азъ съмъ говоренъ съ състи. Така казалъ: „не вѣрвайте на социалиститѣ, защото и тѣ иматъ *организми*“ (республика бр. 18). А въ „Работнически вѣстникъ“ прибавя още, че съмъ казалъ: „понеже и социалиститѣ, като влѣзели въ общината, щѣли да бѣдатъ като другитѣ—до сегашнитѣ;—за това по-добрѣ е да си изберете пакъ отъ другитѣ партии, т. е. отъ *краснитѣ*“!

Ако дописника (който е единъ и сѣщъ и на двата дописника) подѣржа, че тѣзи „нелѣпности“ сѣ изказани отъ мене; азъ го каня да излѣзе и ги подкрѣпи съ подписа си. Ако не,—да признае, че той е билъ „очевидецъ“, по не е можилъ да *доуче* (защото иначе ще излѣзе пѣкъ, че е „економисалъ“ истината). Не стори ли ни едното, ни другото, тогачъ азъ ще му кажа, че той е „прокопсаникъ“, и неговата логика (а не моята) е „доландарджийска“.

Колкото за това, че съмъ билъ изрѣдилъ всичкитѣ партии, то е една кааба дума, казана, само защото не е ималъ друго какво да каже. Азъ съмъ билъ до сега 12 години все учителъ, та не съмъ могълъ да кажа, че на тая или на оная парти принадлежва. Колкото за политическия ми убѣждения, всѣки може да ги види въ библиотеката ми — „свободенъ гражданинъ“ — книжка № 1 и 2., и ако ми доиде единъ денъ реда, ще докажа на *дѣло*, че ги подѣржамъ, както и доказахъ, мисля прѣзъ 1894, 95 и 96 г., когато бѣхъ окръженъ съвѣтникъ. Протоколитѣ сѣ въ постоянната комисия въ Сливенъ; всѣки, който иска, може да провѣри това.

Съ почитане:

Ив. Хаджиовъ.

Пишатъ ни отъ:

Котелъ. Отъ нѣколко врѣме насамъ разсортнуването на кореспонденцията при тукашната телеграфо-почтенска станция отива тѣй бавно, че слѣдъ пристигането на почтата, раздачитѣ излизатъ най-малко слѣдъ единъ часъ. По дълги закъснения се случватъ твърдъ често, отъ които страдаватъ интереситѣ на гражданитѣ, понеже съ сѣщата поща нѣматъ възможностъ

валникъ, единъ дулапъ, въ който имаше една малка вратичка заключена, прѣзъ която подавахъ храната и едно малко прозорче съ стѣкло: то бѣше „юдата“, благодарение на което можахъ всѣкога да шпиониратъ затворника. Часовиятъ, който стоеше въ коридора, поглѣдваше много на често въ килията; чувахъ всѣкога тропотѣтъ на чизмитѣ му, кога се приближаваше до вратата.

Опитахъ се да му говоря; тутакси окото, което виждахъ прѣзъ прозорчето, показа изражение на ужасъ и се изгуби, за да се покаже двѣ минути по-послѣ; и азъ не можахъ да получа една само дума, като отговоръ отъ този часовий.

Най-голѣма тишина царуваше около ми. Помѣчихъ се да чуя добръ шумѣтъ, идящъ отъ къмъ Нева или отъ къмъ града, срѣщуположната страна на рѣката, но това бѣше напраздно.

„Важното, си мислихъ, е да запазя тѣлесната си сила, здравина. Не искамъ да се разболѣя. Искамъ да мисля, че съмъ задѣлженъ да приживѣя съ години въ една колибка по поляритѣ крѣгове, прѣзъ една стара експедиция. Ще се упражнявамъ много, ще правя много гимнастика; не ще давамъ голѣмо внимание на това, което ме окръжава. Десетъ пѣти да обиколя стаята си, то е нѣщо. Ако пѣкъ повтора 150 пѣти тѣзи десетъ крѣга, ще съмъ изминалъ единъ верстъ“.

Земахъ рѣшение да правя 7 версти всѣки день—*): два сутрина, два прѣди да обядвамъ, два слѣдъ обѣдъ и единъ прѣди да си легна. „Ако туря 10 клечици на масата и ако прѣмѣствамъ при всѣко минаване, покрай нея, по една клечица, ще мога много лѣсно да прѣброя

*) Около 7½ километра.

рѣше отъ желание да живѣе на чужбина, гдѣто хората мислятъ, както си щатъ, четатъ което искатъ и изказватъ явно мислитѣ си. Той мразеше руския животъ. Искреностъта и безграничната правдивостъ бѣха основитѣ на характера му; той не можеше да понесе лѣжата, даже и въ видъ на шега. Отсѣдствіето на свободата на говора въ Русия, лѣсногитята съ която Руситѣ се подчиняваха на притѣсненията, забулениа способъ, съ който нашитѣ писатели си служаха, залъ да искажатъ мислитѣ си отъ западна Европа, той замина за Швейцария съ намѣрението да остане тамъ. С. Петербургъ бѣше станалъ за него прѣдметъ на ужасъ, особено когато изгуби двѣтъ си дѣца, едното въ нѣколко часа отъ холера, другото пѣкъ отъ охтика.

Братъ ми не бѣ взелъ участие въ нашата пропаганда. Той не вѣрваше въ едно народно повдигане и не разбираше революцията другояче, освѣнъ като дѣйствието на едно прѣдствителство, както, на примѣръ, *френското народно събрание* въ 1789 г. Колкото за социалистическото движение, той го знаеше само отъ рѣчитѣ, произнесени въ публичнитѣ ни събрания, а не чрѣзъ тайната и внимателна пропаганда, която правихме по него врѣме. Въ Англия той би билъ партизанъ на John Bright или на Картиститѣ. Ако бѣше се намѣрилъ въ Парижъ прѣзъ Юнската революция 1848 г. той щѣше безъ съмнение да се бие задъ барикадитѣ, заедно съ послѣдната шепа работници; но въ приготвителния периодъ той би послѣдвалъ Gedru-Rollin Gouis Blanc.

(Слѣдва)

да отговорят на бързата си кореспонденция и ще трябва да чакат три дена за втора поща. Това забавяне не знаем, какъ да си го обяснимъ, тъй като и персонала на чиновницитъ и (пощата) е твърдъ голѣмъ: единъ началникъ станции, единъ телеграфистъ, единъ надзорникъ, двама ученици телеграфисти, двама раздавачи, че ако щете, по нѣкога и мѣжду селския куриеръ, когато за Котелъ не може да има никогато голѣма кореспонденция. Но право казва народната поговорка: „рибата се вмириша отъ главата“, та и причината за това зло въ станцията е самия началникъ, противъ когото има вече нѣколко оплаквания за отсъствието му отъ станцията прѣзъ опрѣдѣленото за работа врѣме. Друго, твърдѣ интересно: поисква единъ гражданинъ оплаквателната, за да се оплаче противъ началника на станцията, понеже е отсъствувалъ прѣзъ работното врѣме, — раздирватъ се чиновницитъ, нѣ има книгата, когато се знае, че тя се оставя на видно мѣсто и е нарасположението на публиката; принуждава се гражданна телеграфически да се оплаче въ дирекцията, която, вѣрваме, ще обърне сериозно внимание на тѣзи оплаквания. Нека се не забравя, че на дирекцията може да се прѣдставятъ и свидѣтели, че прѣзъ това врѣме, когато за началника се правятъ оплаквания, той се е шляелъ по дюкенчетата.

Републиканско Движение*)

Републиканци!

Вдигайте високо знамето на Републиканска България и твърдо вѣрвайте, че смѣлитъ, доблѣстнитъ и неустрашими борци, били тѣ демократи, социалисти или анархисти, сж съ Васъ! И вѣрвайте, че въ борбата съ златнитъ корони, съ блѣскавитъ тронове, раскошнитъ и позорни палати всѣкой съзнателенъ младежъ ще да Ви помогне! Ще Ви помогне, казвамъ за туй, защото всѣка борба съ коронованитъ тѣртей, е борба свѣщенна; борба величествена и борба, която почива върху основитъ на правдата!

Съ неописуема радостъ Ви извѣствавамъ, драги Републиканци, че идеята за една Републиканска България почна дълбоко да пуска корени и въ най затѣнитъ краища на милото ни Отечество! А това е достатъчно, за да Ви насърчи въ борбата противъ царскитъ тронове. Всичкитъ короновани глави сж братя по между си съгласни и задружно плетатъ веригитъ на робството, подъ което пшккатъ народитъ. Като е така, прѣстѣпление ли ще бжде, ако и ний се опълчимъ противъ тѣхъ?! — Не! Тѣ се обичатъ по между си, мразятъ народитъ; длъжни сме и ний да ги прѣзираме! Тѣ за една ничтожна, за една кекава жена — Австрийската царица, убита отъ Лукени, по всичкитъ столици отслужиха панахиди, а въ столицата на Италия — Папския градъ Римъ, свикаха конференция отъ поклонници на коронованитъ глави за да обмислятъ какви мѣрки да взематъ за отмъщение противъ тѣзи, които посѣгатъ върху живота на държавнитъ глави и тѣхнитъ жени. А какво направиха тѣзи злодѣи, „Божии помазаници“, за избититъ стотини невинни Арменци, между които 14 годишни момичета по-напрѣдъ сж обезчестявани, а послѣ сж съсичани на парчета отъ послѣдователитъ на исляма? Свикаха ли за тѣхъ конференция, за да осждатъ кръвожадието на Султана? Правиха ли панахи-

ди? — Не! — Гарванъ гарвану око не вади“. „звѣрѣтъ звѣру звѣрѣ не казва“.

Българскиятъ князь внушително заяви на Върховния македонски комитетъ да не прѣдприема нищо противъ спокойствието на Турция, защото, споредъ княза, благоволенieto още не било изчерпано. А тази ли е само вината на Българския князь? — Не! Тѣ сж неизчерпаеми и тѣ сж извѣстни на Българския народъ. Слѣдователно, отъ коронованитъ глави нищо не трябва да се очаква, тѣ сж излишни и тѣ сж товаръ за народитъ, който трябва да се срине отъ тѣхния гърбъ, за да имъ не тѣжи на праздно.

При това, драго ми е да спомѣна, че отъ все сърдце се радвамъ, за гдѣто първъ пжтъ знамето на Републиканска България е развѣто въ родния градъ на Хаджи Димитра и поручикъ Начева, тѣзи славни български борци, които сложиха буйнитъ си глави въ борбата, не за князе и блѣскави тронове, не за медали и царски маймунджилъци, а за истинско освобождение на робитъ! Въ заключение, азъ Ви испращамъ горещъ поздравъ, пожелавамъ Ви смѣлость, рѣшителность и постоянство въ борбата и отъ западния край на България отъ гр. Кюстендилъ, извиквамъ: „Да живѣе Българската Република!“

гр. Кюстендилъ.

Ат. Раздоловъ.

Какво става по чужбина.

Англия.

Англия се приготвява да нахлуе въ Трансваал, ако тази република не се остави мирно да бжде направена проста английска колония. Трѣбвало прѣдседателтъ Krüger да отстъпи управлението на републиката на нѣкой английски губернаторъ. То ще бжде конфискуването, чисто и просто, на „Zuid-Afrikaanische Republiek“.

Отъ начало въпросътъ се състоеше въ „избирателното право“ на англичанитъ, който въпросъ бѣше разрѣшенъ отъ прѣдс. Krüger и английскиятъ комисаръ Milner; нѣ Англия поиска да се състави една анкетна комисия и така да продължи въпросътъ, до гдѣто стане нужда да употреби сила и си присвои тази богата страна въ Африка. Може би, и ще сполучатъ, нѣ слѣдъ доста упорита война. Отъ Бомбай телеграфиратъ, че англичанитъ правятъ голѣми приготовления за изпращането на 15,000 солдати отъ Английска Индия. Голѣмо число мониции сж приготвени. Въ случай на нужда, нови войски ще трѣбва да тръгнатъ отъ Кармея, Калкута и Бомбай. Ето и послѣднитъ думи отъ послѣдния рѣчь на Chamberlin, министертъ на външ. работи въ събранието: „Ние си турихме ржката върху колата, и никога не ще я пустиемъ, това е всичко що имахъ да кажа“. Какъвъ сраменъ цинизъмъ!..

Испания.

Върховниятъ испански воененъ сждъ е издалъ вердикта на дѣлото, отнасяще се до прѣдаването на Сантяго въ Испано-Американската война. Вердикта освобождава всички генерали и началници, нѣ заповѣдва да се направи една анкета, за да изнамѣри какви сж отговорноститъ и кои сж отговорнитъ за недостатакътъ на военитъ мунисии, които причинили капитулирането на сантяго (Куба).

Генерала Weyler въ гр. Палма (Мажорски островъ) е казалъ, че той е билъ републиканецъ — окръжно-федералистъ. Това исказване е различно критикувано.

Турция.

Телеграфната агенция съобщава за подписване на едно съглашение между България и Отоманския публиченъ дългъ, съ който се уреждатъ закѣснитъ вноски на данъта на Источна Румелия. Българското правителство ще плати 100,000 лири турски въ брой, а за остатъка, около 600 хиляди лири турски, то ще издаде бонове, платими прѣзъ идущия мѣсець Януарий. Макаръ и да имаме да вземаме отъ Турция около 30 милиона лева, нашето правителство така рѣшила и е урѣждало работитъ, че все то пакъ

Франция

Както при угасването на свѣщъта, пламъкътъ ѝ за послѣденъ пжтъ блѣсва, по силно отъ обикновено; както умирающия боленъ дохожда въ пълно съзнание или иска да стане и ходи, послѣдната капка отъ енергия бликва и умира; така и монархиститъ въ Франция, тази Франция, която прѣди сто и десетъ години събори монархията и изпрати монарха си на гюлотината; и отъ тогава до сега въ нея се водѣха рѣдъ борби, между единитъ и другитъ, между републиканцитъ и монархиститъ, а днесъ се намираме въ агонията, въ прѣдъ послѣдния моментъ на монархическата смъртъ.

Дѣлото на Драйфуса бѣше послѣдниятъ ударъ. Тѣ събраха всичкитъ си сили и съ честни и безчестни срѣдства се мжчаха да хвърлятъ Фр. Република. Не имъ се удаде. И не ще имъ се удаде. Монархиститъ устройха да направятъ единъ бунтъ и насила да зематъ управлението. Нѣ бунта е откритъ. Арестувани сж водителитъ имъ: Деруледъ Баллиеръ, Дюмаи, Саразенъ, Песшардъ, Марселъ Хаберъ, и много други — всички членове или на *Лигата на патриотитъ*, или на *Роялистката младежъ*, или на *Антисимитическата лига*. Геренъ, прѣдседателя на *Лигата на патриотитъ*, кога се е научилъ, че ще го арестуватъ е избѣгалъ въ къщата си на улица „Шбралъ“ заедно съ много свои другари, гдѣто се е затворилъ и всички въоръжени чакатъ нападението отъ полицията. Надъ покривтъ на къщата си Геренъ е поставилъ едно триколорно знаме съ надписъ: „Франция на Французитъ“. Когато читателтъ ще чете тѣзи рѣдове, може Геренъ, и другаритъ му да сж арестувани вече.

Като видѣха, че воения сждъ въ Ренъ ще освободи Драйфуса, монархиститъ поискаха да спратъ нормалния ходъ на дѣлото, и съ такава цѣль единъ монархистъ е стрѣлялъ върху адвоката на Драйфуса, Лабори, който билъ ударенъ въ гърбътъ съ куршумъ, нѣ раната не е опасна. Здравиятъ му е удовлетворително. Може воения сждъ да отложи за нѣколко врѣме дѣлото, ако Лабори поиска това. Каквото и да правятъ роялиститъ, пакъ нищо не ще могатъ да сполучатъ. Републиката въ Франция има добри основи и слѣдъ нѣколко врѣме, монархиститъ въ Франция ще заспятъ въ чиния сънь — ще се помиратъ съ положението си.

Едно сблѣскване е станало въ улицата, гдѣто живѣе и се е затворилъ г. Геренъ, между полицията, манифестантитъ антисимити и монархисти. Имало повече отъ 380 души ранени между които 59 полицейски агенти. Редътъ е можалъ да се установи още сжщата вечеръ. Всичкитъ опитвания на тѣзи закѣснели вече монархисти удрятъ о камъкъ.

Сърбия

Сръбската делегация въ Парижъ била на-товарена да съобщи на печата, че лицата, обвиняеми въ покушението противъ Миланъ, не ще бждатъ сждени отъ воения сждъ. Князевичъ и съучастницитъ му ще бждатъ сждени отъ граждански сждии.

Процесътъ е вече почналъ и Князевичъ се е призналъ още отъ началото, като е показалъ и нѣкои лица, като свои съучастници. Шефевтъ на радикалната партия енергично отказватъ всѣко съучастничество. Колкото за полковника Николичъ, казватъ, че отъ начало отказвалъ, нѣ послѣ се призналъ да е билъ подстрекателъ въ атентата, съ което е искалъ да си отмѣсти на Милана, който миналата година, като се е научилъ, че полков. Николичъ си е подалъ ржката на г. Пашичъ, когато сж го мѣстили въ Пожаровацкия затворъ, му е вземалъ сабята, скѣсалъ му еполетитъ прѣдъ всичкитъ си адютанти и най послѣ го нагрубилъ тежко.

Скупщината ще бжде събрана на 7 Августъ на извънредна сесия. Миланъ и Александъръ щѣли да заминатъ за Нишъ.

Дѣлото по атентата се е отложило за десетива дена. Причинитъ сж неизвѣстни.

Ю. Г. Д.

АПТЕКАТА

НА

М. ХР. МИЛЕВЪ

въ Сливенъ

се нуждае отъ аптекарски ученикъ. Спо-
разумения до сжщия.

*) Подъ това заглавие ще даваме мѣсто на всички писма, ще съобщаваме всички ония факти, които даватъ да се разбере, че срѣдъ демократическата, ала още невѣжа българска маса, започва да зрѣе, да си оформява едно отранно, истинско демократическо движение, което ще има за послѣдствие запрашането по дяволитъ на царскитъ митри, корони и тронове и на оная жестока и безчестна эксплуатация на работническия трудъ, на която е